

jih polnijo često regesta aktov in pisem. Za znanstvenika pa ima ravno radi precejšnjega dela teh regist knjiga stalno vrednost. Bučar ni pregledal namreč le rokopisne ostaline vnetega raziskovalca naše protestantske dobe Elzeja, ampak je upotrebljal tudi oni del aktov, pisem in računov, nahajajočih se pod naslovom „Slavischer Bücherdruck“ v tübinški vseučiliški knjižnici, ki jih Kostrenčič ni izdal. In radi tega novega gradiva bo moral vzeti Bučarjevo knjigo v roke vsak, ki bo hotel proučevati protestantsko dobo jugoslovanske prošlosti.

Dr. Fr. Kidrič.

Hrvatsko Kolo. Naučno-književni zbornik. Izdala „Matica Hrvatska“. Knjiga VI. U Zagrebu 1910. V. 8°. 384 str.

Razen bogate leposlovne vsebine različne umetniške vrednosti prinaša šesta knjiga „Kola“ tudi več zanimivih poljudno znanstvenih člankov. Branko Drechsler je napisal literarno študijo o Ant. Mihanoviću, pesniku hrvatske himne, pl. Šišić poroča o rezultatih Peiskerjevih kulturno-socijoloških razprav in o Edv. Boguslawskega fantastičnih nazorih glede slovanske prazgodovine, selitve Hrvatov in postanka glagolice. V. Klaić je priobčil obširno zemljepisno-zgodovinsko črtico o Sotli, ki tvori že stoletja politično mejo med bratskima narodoma; toda zgodovina je pokazala, da politične meje ne morejo razdeliti tega, kar je zjediniła priroda sama. Urednik K. Šegović se spominja v pristržnih nekrologih zaslužnih Matičarjev dr. Fr. Vrbanića, Fra Šim. Milinovića, Ivana Trnskega in dr. Jurja Žerjavića. — Iz Bleiweisove zapuščine je objavil dr. Jos. Tomišek ilirsko pesem Slovenca Ivana Mohorčiča iz l. 1849. Bleiweis poslana pesmi ni objavil, kajti čudna „ilirščina“ bi ostala bralcem „Novic“ nerazumljiva. Mohorič je bil sicer navdušen politik, a nikakor ne pesnik; dikcija pesni kaže, da je uspešno čital Vodnikovo „Ilirijo“.

J. Š.

Anton Breznik, Die Betonungstypen des slavischen Verbuns. (Archiv für slavische Philologie, XXXII, H. 3–4, str. 399–454.)

V zadnjem dvojnatem snopiču Jagičevega „Archiva“ je priobčil marljivi raziskovalec našega jezika, g. dr. A. Breznik, znamenito razpravo o naglašanju slovanskih glagolov. Vestno je porabil Daničičeve, Garbellove, Leskienove, Dielsove in Valjavčeve razprave o tem predmetu ter sam prehodil Baško dolino in sosednje kraje. Avtor ni v vsem zadovoljen z Dielsovimi in Leskienovimi rezultati; obrača se na mnogih mestih proti njima, češ, da sta se dala zapeljati Pleteršniku, ker sta se zanašala na njegov slovar, potovala pa nista po Slovenskem. Dr. Breznik imenuje naglašanje „hóđiti, hváľiti, lómíti, tláčiti, ljúbíti, nósiti, móľiti . . . léžati, béžati . . . míňiti, vsekniti se, máhňiti, plániti . . . páđati, pískati, pláčati, zídati, drémati . . .“ na raznih mestih svoje razprave „krivo“ ali „napačno“ („falsch“)! V svoji študiji: „Slovanske besede v slovenščini“ rabi o takem „skoziinskozi napačnem“ naglašanju celo radikalni izraz — „Pleteršnikov nestvor“ (str. 30). Primerneje bi bil ta pojav označil kot „umaknjeni naglas“ ali pa „mlajše naglašanje“, nikakor pa ne „falsch“, kar diši preveč po tistih slovničarjih, ki jim je dal prvak v jezikoslovju nauk: „Slovničar ima samo registrirati slovniške pojave, pravila, ki se dajo abstrahirati iz živega jezika; ne sme pa jeziku ukazovati kakor gospodar hlapcu.“ Romanski narodi nimajo svojega Breznika, ki bi imenoval furlanske nedoločnike z umaknjenim akcentom „krive“ ali „napačne“, n. pr. témi, vjóđi (poleg temé, vjodé), duéli, nuéli, stuárzi, ridi, árdi (poleg ardé) ali pa laške infinitive z mlajšim naglasom: tórcere, cómpiere, pénderé, rispóndere, ridere, árdere . . ., kar je vse iz prvotnega timére, vidére, dolére, olére, extorquére, ridére, ardére, complére,